

ÄÅÀ ÅÅÐØÍ ÈÊÈ ÍÀÎÄÏÎ ÓËÏ

(Закінчення. Поч у № 51 від 22 грудня 2006 року.)

У середньовічній Європі було дуже мало установ, які могли здійснювати позикові операції з грошима, бо лихварство вважалося гріхом і для цього потрібен був особливий дозвіл церкви. Схоже на те, що тамплієри перші запровадили у фінансову практику такі відомі нині поняття як «чек» та «кредитна лінія». Прочани, які збиралися подорожувати до Святої землі, залишали свої гроші у місцевій скарбниці тамплієрів, а натомість одержували квитанцію, де було вказано суму, яку вони заставили. Ця квитанція була чимось на зразок нинішнього дорожнього чека, найпершою формою акредитиву. Це було зручно, бо прочани не ризикували бути пограбованими у дорозі, але це було недешево. Храмівники брали за цю послугу до 10 відсотків. Тамплієри давали обітницю бідності, але це не впливало на їхні принципи у веденні грошових справ ордену. Кожен монах-тамплієр був бідним і не мав ніякої особистої власності, але орденіві було дозволено володіти грошми, землею, нерухомістю для виконання своїх завдань. На кінець XIII століття орден тамплієрів стає одним із найбагатіших та наймогутніших у Європі. Однак, навздогін за орденом тамплієрів повзлі задрість і злість.

**È ðääèò î ð³â
í àèéèðàù à ìí àèèò è**

Хрестові походи сприяли становленню і утвердженню могутності ордену тамплієрів. Але ісламський світ не бажав примирюватися із пануванням Європи у Святій землі. Два століття іслам накопичував силу і лють. Врешті мусульмани об'єдналися під керівництвом єгипетських правителів. Їхні війська вторглися у Святу землю. Тим часом в Європі слабне підтримка хрестових походів. Із часом хрестові походи вимагали дедалі більше коштів та людських

ресурсів. Подальше збільшення витрат зробило хрестові походи непопулярними для королів та Ватикану. Мусульманські війська повільно, але неухильно, зменшували зону впливу тамплієрів у Святій землі. Станом на 1290 рік, у тамплієрів залишився лише один замок – Акра. Після безжалісної облоги у 1291 році Акра впала. Свята земля знову опинилася під пануванням мусульман. Вперше в історії свого існування тамплієри відступили. Вони переселилися на острів Кіпр. На той час орден очолював француз-дворянин Жак Бернар де Моле, який після поразки тамплієрів виступав за новий хрестовий похід з Кіпру у Святу землю, але французька корона та Ватикан сприйняли його ідею дуже прохолодно.

У 1307 році де Моле прибув до Паризької ставки ордену тамплієрів. До Франції його запросив папа Климент V для того, щоб впорядкувати фінансові питання та обговорити поточні і майбутні справи. На той час король Франції Філіп IV Прекрасний перебував у дуже складному і борги його були величезні. Війни з Англією поставили Францію на межу економічної катастрофи. Найбільшим кредитором французького короля був орден тамплієрів. Філіп вирішує одним ударом позбутися боргів. І цей удар був спрямований на тамплієрів. Король розрахову-

Марія-Богородиця чи, може, Марія Магдалина, яка була не лише послідовницею та ученицею Ісуса Христа, але, ймовірно, і його дружиною і народила від нього дитину? Протягом сімох століть ці запитання залишаються без відповіді. Очевидним є одне: король Франції вирішив звільнити себе від боргів і не знайшов іншого способу, як знищити свого кредитора – увесь орден тамплієрів. Для того, щоб завершити розпочате, король наполегливо вимагає страти винних. З великою неохотою папа Римський погодився на страту тамплієрів, які були визнані винними. У 1314 році орден тамплієрів офіційно розпущено. 18 березня 1314 року – через сім років ув'язнення і катувань – магістр ордену тамплієрів – однієї з наймогутніших організацій тогочасної Європи – Жак де Моле був страчений, як еретик, що не розкався. Де Моле був одним із 69 тамплієрів, яких спалили живцем за наказом короля Філіпа Прекрасного. Очевидці стверджують, що, палаючи на хресті, Жак де Моле перед смертю крикнув папі і королю: «Через рік ви обидва постанете перед судом Божим!» Через рік обидва – папа і король – померли. Так сумно завершується історія ордену тамплієрів.

Тамплієрів було знищено, але скарби, які король Філіп Прекрасний бачив на власні очі, не

ТАМПЛІЄРИ – МОНАХИ, ЛИЦАРІ, ФІНАНСИСТИ...

вав знищити орден і заволодіти його скарбами. За вказівкою Філіпа Прекрасного були сфабриковані жакливі обвинувачення. 13 жовтня 1307 року, за наказом короля були арештовані Жак де Моле та сотні французьких тамплієрів. Цей день був п'ятницею. Вважають, що саме відтоді п'ятниця, яка припадала на тринадцяте число місяця, почала вважатися особливо нещасливим днем. Масові арешти тамплієрів шокували Європу. Королівське слідство працювало за стандартною схемою. Арештованих катували доти, поки вони або визнавали свою провину, або помирилися. Найбільш розповсюдженим знаряддям катувань була диба. Тамплієрам пред'явили 120 пунктів обвинувачення. Серед іншого їх обвинувачували в тому, що вони ігнорували Христа, плювали на розп'яття. Решту обвинувачень навіть важко навести мовою, наближеною до оригіналу, бо вони нагадують маячня психічно хворої людини. Загинути в бою виявилось легшим, аніж витримати катування. Сотні монахів-лицарів визнали свою «вину», серед них і керівник ордену – Жак де Моле.

У статуті ордену тамплієрів говорилося, що вони присвячують себе служінню Марії. Але там не сказано хто ця Марія: Благословенна Діва

далися йому до рук. Коли люди короля прийшли за грошми та коштовностями, то не знайшли нічого. Доля цих величезних грошей невідома дотепер. Кажуть, що усі скарби тамплієрів були таємно вивезені з Парижа двома підводами надвечір тієї чорної п'ятниці.

**Û î ìî³ëüîâî
î³æ òàì î³è³òàì è
òà î àîîî àì è?**

Тамплієри перестали існувати як орден, але не перестали діяти. Арешти та страти були застосовані лише до французького осередку ордену, а в інших державах монахам-храмівникам, ймовірно, вдалося врятуватися.

В історії збереглася тонка нитка історичних подій та фактів, котра з певною ймовірністю дозволяє простежити подальшу долю організації, яка колись називалася орденом тамплієрів.

У Шотландії в Росліні є каплиця святого Метью. Історики мають чимало підстав стверджувати, що збудована у середньовіччі Рослінська каплиця, яку дехто з дослідників називає церквою, і безслідно зниклі скарби тамплієрів можуть бути якось пов'язані між со-

бою. Спорудження каплиці святого Метью розпочалося у 1446 році за розпорядженням сера Вільяма Сент-Клера, графа Оркнейського. Граф був загадковою особою. Незважаючи на те, що храм збудовано через 150 років після офіційного розпуску ордену тамплієрів, каплиця має у своєму оздобленні багато елементів символіки тамплієрів. На її стінах є основна емблема ордену тамплієрів – два вершники на одному коні, печатка ордену – Агнець Божий із хрестом. Стіни каплиці вкриті таємними символами, знаками, барельєфами облич, у яких людина поінформована віднайде додаткові докази зв'язків цієї символіки із могутнім колись ордену. У середньовіччі храми будували переважно у формі хреста, але церква у Росліні має незвичну для того часу форму. Із своїми чотирнадцятьма колонами каплиця святого Метью дуже подібна на найбільш відомий храм, описаний у Біблії. Нема сумніву в тому, що, будуючи церкву в Единбурзі, Вільям Сінклер подбав про те, щоб вона була подібна на Єрусалимський храм, на руїнах якого колись народився і зміцнів орден тамплієрів.

Багато сучасних дослідників схиляються до думки, що свого часу тамплієри не зникли, як цього хотілося королю Філіпу Прекрасному, а лише пішли у підпілля. Якби рушійним мотивом їхньої діяльності були тільки гроші, вони не затрималися б в історії надовго. Лише велична й далека, немов зоря на небі, ідея здатна об'єднати розгалужену організацію перед загрозою смертельної небезпеки.

Серед символів, викарбуваних на стінах церкви у Росліні, є не лише тамплієрська символіка. Тут присутні символи ще однієї могутньої і таємної організації – масонів. Відомо, що масонами були чотирнадцять американських президентів, в т.ч. і Джордж Вашингтон. Масони зберігають у таємниці свої ритуали, але за багато років уривчасті відомості про них не раз ставали відомі широкому загалу. Дослідники помітили, що в обрядах та ритуалах масонів є дуже багато спільного з колишніми тамплієрами. Ймовірно, що тамплієри та масони пов'язані між собою кровними зв'язками. Перш ніж прийняти обітницю безшлюбності, засновник ордену тамплієрів Гуго де Пейн побратався із родиною Сент-Клерів з Шотландії. Через триста років Вільям Сент-Клер збудував у столиці Шотландії церкву Рослін. У XVIII столітті Сент-Клери були спадковими лідерами шотландських масонів. Деякі масонські організації використовують шифри та символи тамплієрів. Одне з вищих звань в ієрархії масонів називається «Лицар-тамплієр». Молодіжна організація масонів має назву «Де Моле» (згадаймо Жака де Моле – останнього Великого магістра ордену тамплієрів). Разом з тим, ніхто з дослідників не узяв на себе відповідальність категорично стверджувати, що нинішні масони є прямими нащадками колишніх тамплієрів. Однак барельєфи та зображення на стінах церкви Рослін настановлюють на думку, що тамплієри були незримо присутні тут у вигляді своїх основних символів через 150 років після офіційного закриття їхнього ордену. Як не дивно, але ті ж таки стіни церкви Рослін незаперечно свідчать про існування основних масонських символів ще за 250 років до дати офіційного заснування масонської організації.

Сьогодні - через сім століть основні таємниці тамплієрів залишаються нерозкритими. Ми можемо лише стверджувати, що вони були відважними, відданими і безжалісними до ворогів війнами християнства, але загинули у вогні, спалені, як еретики. Вони були розумними і спритними підприємцями і цим нажили собі чимало лютих та могутніх ворогів. Орден тамплієрів був казково багатим, але їхнє багатство загадково зникло разом із ними у мороці століть. Існували чутки, що лицарі-монахи володіли сенсаційною таємницею, і якщо це дійсно так, то нинішній день є найкращим підтвердженням тому, що тамплієри уміють зберігати свої таємниці.

Підготував Ігор ПАРАЩАК

